Malmö stad
Stadskontoret

Tjänsteskrivelse

Datum
2026-10-29
Vår referens
Frida De Oliveira
Utvecklingssamordnare
frida.deoliveira@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Ett nytt system för miljösanktionsavgifter

STK-2026-1102

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har tagit fram promemoria med förslag till nytt system för miljösanktionsavgifter. Förslaget syftar till att tillgodose EU-rättsliga krav på administrativa ekonomiska sanktioner och samtidigt säkerställa att det finns ett sammanhållet och ändamålsenligt nationellt system för miljösanktionsavgifter.

Ärendet har skickats på remiss till miljönämnden, servicenämnden och tekniska nämnden. Tekniska nämnden har meddelat att nämnden avstår ifrån att yttra sig. Miljönämnden och servicenämnden har inkommit med yttrande.

Stadskontoret instämmer i remissinstansernas synpunkter. Stadskontoret har inga övriga synpunkter att tillföra ärendet i besvarandet av dessa förslag, utan miljönämndens och servicenämndens yttranden har använts som utgångspunkt. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner yttrandet och översänder det till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Ett nytt system för miljösanktionsavgifter
- Ett nytt system för miljösanktionsavgifter
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 261026 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Ett nytt system för miljösanktionsavgifter
- Remissvar servicenämnden

SIGNERAD
2026-10-20

- Miljönämnden beslut 260930 § 177
- Remissvar miljönämnden
- Servicenämnden beslut 260930 § 104

Beslutsplanering
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-10-26
Kommunstyrelsen 2026-11-04

Beslutet skickas till
Klimat- och näringslivsdepartementet
Miljönämnden
Servicenämnden
Tekniska nämnden
Stadskontoret, Omvärld och näringsliv
Stadskontorets handläggare

Ärendet
Europaparlamentet och rådet har antagit en rad rättsakter som innehåller nya typer av krav på administrativa sanktioner. De nya kraven på sanktioner går inte att tillgodose inom ramen för nuvarande lagstiftning om miljösanktionsavgifter. Klimat- och näringslivsdepartementet har därför tagit fram föreliggande promemoria som innehåller förslag till nytt system för miljösanktionsavgifter för överträdelser av EU. Förslaget syftar till att tillgodose EU-rättsliga krav på administrativa ekonomiska sanktioner och samtidigt säkerställa att det finns ett sammanhållet och ändamålsenligt nationellt system för miljösanktionsavgifter.

Utöver de nuvarande beloppsbestämda avgifterna, som i promemorian benämns fasta miljösanktionsavgifter, föreslås en ny typ av miljösanktionsavgift, som benämns rörlig miljösanktionsavgift. Storleken på en rörlig miljösanktionsavgift ska bestämmas i det enskilda fallet, baserat på omständigheter kring överträdelsen och inom ett angivet beloppsspann. Det föreslås också att miljösanktionsavgifter införs för överträdelser av EU-förordningen om minskade metanutsläpp, EU-förordningen om f-gaser, EU-förordningen om ozonnedbrytande ämnen och EU-förordningen om ekodesign. Det föreslås även en särskild sanktion om återföring av vinst för överträdelser av EU-förordningen om minskade metanutsläpp.

Författningarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2027.

Internremiss
Ärendet har skickats på remiss till miljönämnden, servicenämnden och tekniska nämnden. Tekniska nämnden har meddelat att nämnden avstår ifrån att yttra sig. Miljönämnden och servicenämnden har inkommit med yttrande.

Miljönämndens yttrande i sammanfattning

Miljönämnden framför i yttrandet att nämnden är positiv till att systemet för miljösanktionsavgifter ses över i syfte att skapa mer träffsäkra, proportionerliga och avskräckande sanktioner. Miljönämnden bedömer att införandet av både fasta och rörliga miljösanktionsavgifter kommer att ge bättre möjligheter att anpassa sanktionen efter överträdelsens allvar, omfattning och övriga omständigheter i det enskilda fallet. Miljönämnden menar att reformen därigenom kan stärka miljölagstiftningens genomslag och samtidigt bidra till mer likvärdiga konkurrensvillkor mellan verksamhetsutövare.

Miljönämnden lyfter fram att den föreslagna ordningen innebär ökade krav på kommunernas utredningsförmåga, dokumentation och juridiska kvalitet i handläggningen. Även om kommunernas grundläggande ansvar för tillsynen inte förändras, kommer kommunens roll att få ökad betydelse. Miljönämnden framhåller att de ökade krav på utredning, dokumentation och handläggning som följer av förslaget kan medföra ökade kostnader för kommunerna och att det är av stor vikt att kommunerna får full täckning för tillkommande kostnader.

Miljönämnden bedömer att processen för rörliga miljösanktionsavgifter riskerar att bli ineffektiv. En överträdelse kommer innebära separata beslut om tillsynsavgifter från både kommunen och Länsstyrelsen följt av ett beslut om sanktionsavgift. Detta medför en administrativt krånglig process både för myndigheter och för företag, som riskerar att öka handläggningstiderna. Miljönämnden menar att när tiden mellan överträdelse och administrativ sanktion ökar så riskerar effekten att utebli. Miljönämnden konstaterar att den kommunala tillsynen behöver effektiva sanktionsmöjligheter för att komma till rätta med allvarliga överträdelser av miljö och hälsoskyddslagstiftningen.

Miljönämnden anser att om förslaget genomförs så är det av vikt att man undviker dubbelarbete och onödig administration genom tydlig ansvarsfördelning mellan kommun och länsstyrelse, särskilt när det gäller vilka utredningsåtgärder som ska vidtas av respektive myndighet. Miljönämnden anser vidare att det är viktigt att tydliggöra hur gränsdragningen mellan fasta och rörliga miljösanktionsavgifter ska göras i praktiken. Miljönämnden anser även att det bör klargöras vilka omständigheter kommunen förväntas utreda och bedöma när det gäller avgiftens storlek, exempelvis ekonomisk vinning, uppsåt eller oaktsamhet och verksamhetens omsättning, samt vilken roll kommunen ska ha när det gäller att föreslå avgiftsnivå. Miljönämnden understryker behovet av tydlig nationell vägledning och att nationella digitala stöd och gemensamma arbetsrätt utvecklas i samband med reformens genomförande.

Servicenämndens yttrande i sammanfattning
Servicenämnden framför i sitt yttrande att nämnden inte har något att erinra och tillstyrker utredningens förslag i sin helhet.

Stadskontorets bedömning

Miljönämnden och servicenämnden har lämnat synpunkter utifrån sina respektive ansvarsområden. Såväl miljönämnden som servicenämnden ställer sig positiva till utredningens förslag. Miljönämnden har synpunkter på några av remissens delar.

Stadskontoret instämmer i att det är positivt att Klimat- och näringslivsdepartementet ser över systemet för miljösanktionsavgifter så att det blir mer träffsäkert, proportionerligt och avskräckande. Stadskontoret delar miljönämndens bild av att förslaget har en påverkan på stadens tillsynsarbete, och att det är av stor vikt att staten ger full kostnadstäckning för den höjda ambitionsnivån i arbetet.

Stadskontoret har inga övriga synpunkter att tillföra ärendet i besvarandet av dessa förslag, utan miljönämndens och servicenämndens yttranden har använts som utgångspunkt. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner yttrandet och översänder det till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Ansvariga

Martin Ljungberg Nämndsekreterare
Micael Nord Näringslivsdirektör
Jonas Rosenkvist Stadsdirektör